

HRVATSKA RIJEČ

PREDPLATA: ZA ŠIBENIK DONAŠANJEM U KUĆU TE ZA AUSTRO-UGARSKU POŠTOM NA MJESEC K 1.25. ZA TROMJESEC K 3.75 POLUGODIŠNJE I GODIŠNJE RAZMJERNO. — ZA INOZEMSTVO K 15 I POŠTARINA. — PLATIVO I UŽIVO U ŠIBENIKU.

JUTARNJI LIST
IZLAZI SRIEDOM, PETKOM I NEDJELJOM
Telefon br. 31. — Čekovni račun 71.049

UREDNIČTVO I UPRAVA HRVATSKE RIJEČI: NALAZE SE U HRVATSKOJ TIŠKARI* (Dr. KRSTELJ I DRUG.) — RUKOPISE NE VRAĆAJU SE. — NEFRANKIRANA SE PISMA NE PRIMAJU.

OGLASI PO CIJENIKU.

POJEDINI BROJ 10 PARA.

Kurs uvijek isti.

Siečanjan dobiva u tucetu svojih drugova posebno značenje i kako julij i august nose imena rimskih Cezara, mogao bi i on, barem za nas Hrvate, zvat se banalis, iz okolnosti da od 1908 dalje nosi redovito promjene na banskoj stolici. U siečnju pao je Rakodczay, otišao je Rauch, a skotrljao se evo i Tomašić; u siečnju 1908 postao je banom Rauch, u siečnju 1910 imenovan je banom Tomašić, a siečanjan 1912 donio nam je bana Cuvaja.

Kada u ovim imenovanjima ne bi se zrcalila i tragika hrvatskog naroda, mogli bismo govoriti i o karnevalskim vladama, kad i onako svoj nastup upriličuju istodobno sa nastupom vladavine princa Karnevala. Ali mi vidimo, ma kako operetni i karnevalski bili mjenjajući se predstavnici režima, da i takovi nadju i prilike i ljude, te ustrčaju u narodni organizam po koju novu biljku nametnicu, po koji novi otrov.

Slavko Cuvaj plemić od Ivanske široj javnosti je jako malo poznat. Bio je odjelnim predstojnikom za unutarnje poslove — podbanom — u vladi baruna Pavla Raucha, nasljednikom Nikole Czerakoviča, ali njegova ličnost, kraj osobito oštre značajke Rauchova režima od prvog mu početka, nije mogla da ostavi dublji traga, kao što ga nije mogla da ostavi ni ličnost Rauchovog odjelnog predstojnika za bogoštovje i nastavu Ferde pl. Mixicha, junaka „No-no“ afere. Svi ti Mixichi, Czerkovič, Cuvaji, Amrušić tek bljede su figure, nikakove ličnosti da bi u javnome životu bilo sa svoje učestnosti bilo sa svog karaktera ili sa svoje političke spremnosti i parlamentarne rutine izdizale se u našem javnome životu. Novi ban Slavko pl. Cuvaj bio je obični upravnik, slepi izvršioc viših naloga, spreman — što no se reče — da objesi i svog vlastitog oca, revan slugan Khuenove srbofilске vladavine kao veliki župan ličko-krbavske županije, a kasnije jednako revan prosvadjač Rauchovog proturskog režima. Ne jedne simpatične note, ne jednog individualizma u ovog nosioca banske časti.

Slavko Cuvaj dolazi na bansku stolicu preporukom odstupivšeg bana Tomašića, a na predlog magjarskog ministra predsjednika, a da javnost nije uobće o njemu vodila računa. Drugdje, u državama gdje uz suverenitet krune postoji i suverenitet vladara, nastoji se u sličnim krizama i pred promjenama kabinetskim doći u kontakt s voljom naroda, da se čuju mnijenja svih parlamentarnih skupina; u Banovini kod rješavanja kriza o narodu, o njegovim zakonitim predstavnicima u saboru i ne vodi se računa, nego se nekim suverenim preziorom prelazi preko hrvatskoga sabora.

I još se kaže: kurs ostaje isti. Ovom hoće se reći, da sistem bezakonja, nasilja, korupcije, magjarizacije, go-

spodarskoga iscrpljivanja i kulturnoga zarobljenja, sistem podredjenosti hrvatskoga naroda Magjarima ostaje i ostat će nepromijenjen sve dotle dok u Banovini ne bude učinjen red — u smislu magjarskih prohtjeva.

Narod je u više navrata posvjedočio, da je u borbi za prava Hrvatske voljan uztrajati. Ali pokvarena inteligencija hoće da toj narodnoj volji uvijek daje svoju korekturu, koja budno pazi na to da se kreće u okviru nagodbenoga zakona. A mi evo i u imenovanju Cuvajevu vidimo, od kakove je nesreće taj nagodbeni zakon po hrvatski narod, kada ni najmanje osobne promjene, od osobe banove do one i zadnjeg občinskog pandura, nemože biti bez privole magjarskog ministra predsjednika.

Svagašnji događaji utvrđuju stanovište stranke prava za podpunu prelom današnjeg odnošaja ozdrženosti. Istina, preskupa su ovo izkušnja, al ma kako gorka i teška bila, potreba su da življi bude u nama osjećaj slobode, koji je preturio tolike jade, pa preturit će i Cuvajevu silu.

Ban pl. Cuvaj kod Kralja.

Beč, 21 siečnja.

Jučer u 10 sati prije podne niesu ovdje nastanjeni magjarski novinari još imali pojma o tomu, tko će naslijediti dra. Tomašića. Vest o imenovanju bivšeg odsječnog predstojnika Slavka pl. Cuvaja novim hrvatskim banom iznenadila je sve amošnje novine. Dok se je u javnosti pogovaralo, da će podban Chavrak zastupati kod otvara sabora bana, dotle su se potajno vodili pregovori sa g. Cuvajom, da bi on preuzeo bansku čast.

Danas je novi ban bio svečano prisegnut od kralja u Schoenbrunn. Nakon zapriješćenja primio je Kralj bana pl. Cuvaja u posebnu audienciju, koja je trajala pol sata.

Već ovo dugo trajanje banove privatne audiencije upada nehotice u oči. Dolazili su kralju na audienciju i drugi pristaje unionizma Pejacevichi, Rakodcaji, Rauchi, Tomašići i kako se oni zovu, ali nijednom od njih nije bilo dosudjeno, da ih kod prve audiencije kralj sadrži pol sata kod sebe. Prvi je Cuvaj, kojega kralj ne puštava iz carske sobe nakon onog suboparnog izvješćaja. To se njegovo predugo boravljenje u carevoj sobi tumači tako, da je ban Cuvaj podnio kralju posebno izvješće o sadašnjim prilikama u Hrvatskoj.

Nu kako jedno takovo izvješće samo po sebi ne bi imalo nikakve osobite važnosti, to se uzimlje, da je pl. Cuvaj stavio kralju stanovište predloge na odobrenje. Ti bi se predlozi imali odnositi na njegovo daljnje djelovanje čim se povrti u Zagreb.

Nema dvojbe da ban pl. Cuvaj sam uvjida da u novom hrvatskom saboru vlada nemože računati na njegovu radinost. Sa otvaranjem sabora stoji u prvom redu izbor novih delegata za zajednički sabor u Budimpešti. Predpostavivši slučaj, da bi se opozicionalne stranke složile za ovaj izbor, to vlada znade, da nijedan član njegove stranke ne bi više bio poslan u Budimpeštu. Nedodje li do izbora, onda ostaju sadašnji delegati u kreposti.

Grof Khuen ne želi više koalacije u Peštu. Za to se drži da je ban Cuvaj u

ovom pitanju podastro važne predloge Kralju.

Kako se javlja, Kralj je saslušao sa velikim zanimanjem banovo izvješće, odobrio je njegove predloge i izrazio živu želju, da kroz kratko vrijeme učuje dobre glasove iz Hrvatske.

Ban pl. Cuvaj u Pešti.

Budimpešta 23. siečnja. Jutros prispio je amo novoimenovani hrvatski ban Slavko pl. Cuvaj iz Beča. Ban se je najprvo svrnuo u hrvatsko ministarstvo, a onda je posjetio ministra predsjednika grofa Khuen-Hederwarya. Kašnje je ban učinio posjete ostalim ministrima.

Cuvajevye osnove.

Budimpešta 23. siečnja. Ban pl. Cuvaj ostat će ovdje dva tri dana. Imati će konferencije sa članovima ugarske vlade. Na istim bi se imalo odličiti o sudbini hrvatskog sabora te o imenovanju novih vjernih predstojnika.

ŠIBENIK, 23 siečnja.

Attemsovo pismo. Primamo iz Makarske: Organ za interese Jurja Biankina opetovano navraća se na nekakovo pismo ondašnjeg upravitelja namjesništva grofa Attemsa narodnom zastupniku Dru Dulibiću, kao da bi to pismo bilo odlučilo, da g. Mate Klarić izidje slavodobitan prigodom zadnjih izbora za sabor. Zašto „Narodni List“ ne imenuje osobe koje su to pismo vidjele i na koje je ono uplivalo, da glasovše za Klarića? Ovakvim lakrdijavstvom hoće se pokriti utvarško-demokratski poraz. Činjenica je naprotiv, kako je već u „Hrvatskoj Riječi“ bilo istaknuto, da svi činovnici poglavarstva — autonomasi, Srbi, demokrati i utvarši — glasovše po komandi za utvarško-demokratskog kandidata, osim trojice, od kojih jedan je odustao od glasovanja, ali u slučaju potrebe bio je spreman da glasuje kao i drugovi mu, a dvojica otvorena i osvjedočena pravaš glasovahu za Klarića. Poznato je nadalje, kakovu je va banque igru bio za utvarško-demokratskog kandidata zaigrao poglavar Simonelli. Kakvo dakle Attemsovo pismo i kakvu ulogu ono je moglo igrati u Klarićevu izboru?

Opazka uredničva: Naš prijatelj iz Makarske bit će opazio, da naše uredništvo ovoj butadi utvarško-demokratskoj o nekakvoj pravaškoj agitaciji s pismom grofa Attemsa na dra Dulibiću ne dava nikakve važnosti. Ova im je izmišljotina trebovala, e da uzmagnu prikazati svojim telicima, kako uzke veze ima stranka prava sa novim namjesnikom, a s druge strane trebalo je prikriči grofu Attemsu, što ga čeka, ako prekine s Nardeljevijem kursom absolutnog gospodstva utvarško-demokratske kamore. „Narodni List“ se je grofu Attemsu, a još ne bijaše ni stigao u Dalmaciju, zagrozio: „Do vidjenja u saboru!“, a don Jure sprema je drugo izdanje Handelove afere, srdit što mu grof Attems nije prvi došao u poklone. „Sloboda“ naravski nije u napadajima na „klerikalca“ i „šušterskog kandidata“ „Narodnom Listu“ dala napred, jer ona u prostoti mora biti uvijek prva. Medjutim još ni treći pjelji ne bijaše navjesticila dan novog namjestnika, već onaj „crni klerikalizam“ postajao je „pobožnost“ i u „kandidatu Šuštersićevu“ već je pozdravljen „ideal od namjestnika“, kakvog je ono Dr. Smodlaka zagovarao svojim „glasovitim“ govorom u bečkom parlamentu. Samo da zadrž vladu u svojim rukama, utvarško-demokratskoj kamori nije teško učinili i podpunu okret u cijeloj liniji, te prijetnje i pogrdje okrenuti u hvalospjeve novom namjestniku, a od pogrđnih članaka mrtvom Nakiću doći do ditirambskih uvodnika Gijvoji.

„Osar tutto!“ na barjaku je utvarško-demokratske kamore. Sve za vladu, a vladu za što!

Diplomatske intrigue.

Vriedno je zabilježiti ovo: Poznata je borba koju su kršćansko-socijalni delegati najavili grofu Aehrenthalu. Ta je borba u Njemačkoj naišla na simpatije svih krugova. U Njemačkoj vide ozbiljni ljudi, da sadašnji trojni savez mora zamjeniti drugi, koji će Njemačkoj industriji nositi veću korist. Ima naime između njemačkih fabrikačana struja, koja traži što bolje odnošaje sa susjednom Rusijom. Vlada se njemačka ne protiv tim željama. Danas je sve to embrio. U Beču je liberalne vladine krugove uznemirila kampanja proti Aehrenthalu. Da bi bajagi pokazali svietu, da na kampanju ne odobrava kralj, upotreбили oni posjet nadvojvode Leopolda Salvatora kod talijanskog poklisara d' Avarene, to mu prišli kojekakvo značenje. Iza kako su svi oni pogovori bili demantirani sa političke strane, sad su svi liberali kao poliveni.

Neće bit zgorega ako spomenemo da nam upada u oko muk delegata Masaryka, da je svojedobno pobijao grofa Aehrenthala. Bili su došli do noža — ali do onog od papira. Sad kada se pruža zgodna prilika da se Aehrenthala ljusne sa Balhausplatzu, prof. Masaryk — štiti kao mrtav!

Dalmatinska kamora za tršćansku irredentu.

„Edinost“, slov. list u Trstu, napao je dne 10. mj. ravnatelja zavoda za obezbijedjenje radnika u Trstu g. Colucca u obće radi njegovog pristranog postupaja pri imenovanju činovnika, radi njegovog pašovanja u zavodu na štetu slovenske življa, i radi defraudanja u zavodu od nekoliko tisuća kruna, počinjenog od jednog činovnika Talijana, od njega protežirana, a osobito ga je napala radi toga, što je ravnatelj bio veoma pristran kod imenovanja nadzornika za Dalmaciju.

Za to mjesto se je najtečavo više Dalmatinaca Hrvata. Između ostalih jedan talijanski doktor prava V., te Hrvat absolviran pravnik V., a sim toga Renat pl. Tartaglia iz Spljeta, koji je učio za geometra, ali bez uspjeha.

Obzirom na dobu, iskustvo, poznavanje jezika, dalmatinskih prilika i akademsku naobrazbu absolviranog pravnika V., koji je bio i od strane vlasti preporučan kao najsposobniji, očekivalo se je, da će biti imenovan on, ali na veliku čudo bio je imenovan Renat Tartaglia, kojemu su tek 22 god., dakle bez iskustva i bez akademске naobrazbe, a to jedino radi toga, jer je on član one utvarške dinastije, koja danas hoće, da vedri i oblači u našoj nesretnoj Dalmaciji.

„Edinost“ je kritizirala ovakav postupak. Naravno to nije bilo po čudi ni gospodi okolo „Narodnog Lista“ ni gospodi okolo „Našeg Jedinstva“, te „Narodni List“ dne 17. l. m., a „Naše Jedinstvo“ dne 16. l. m. brane ravnatelja Colucca i napadaju „Edinost“ jer da se pače u dalmatinske stvari. Opravadaju imenovanje g. Tartaglie, ističući ga kao čovjeka, koji će Dalmaciju sretno učiniti. Gospodi okolo „Narodnog Lista“ i „Jedinstva“ je do toga, da njihova hilda svuda se uvuču, a deveta im je briga korist zemlje.

Zalosna je logika gospode dinastijaša! Ne kažu u dopisima, da je bilo sposobnijih kandidata od g. Tartaglie, jer naravno javnost treba zaslijepti, e da se tako opravda nezakonitost, koja ide za tim, da stvori uosne položaje njekim ljudima, koji pripadaju iz oportuniteta onoj nesretnoj struji, koja je danas zavladala, zastrašila i inficirala naše društvo.

Treba pitati slovenske zastupnike, kakva je otrovna zmija taj Colucc!

Ali njekoj gospodi to je deveta briga, kada je Colucc udovoljio njihovim osobnim interesima; stoga treba da oni napadaju „Edinost“, a da brane zagriženog irredentistu, neprijatelja Slavena i Hrvata,

koji u ovom zavodu, koji je vladina institucija, namjestio je okolo 40 činovnika Talijana, od kojih 10 židova. Treba znati, da ovom zavodu najviše žrtve novčane doprinášaju Hrvati i Slovenci i to 80% o, a Talijani i Njemci 20% o.

Demokratska farizejština.

Split, 22 siečnja.

Da zavodu naivne-neuke, nepučene ljude i da mogu nesmetano raditi i rovariti protiv svećenstva i protiv zdrave narodne politike, latili se splitski vlaslovbi, sluge framasonske lože, vrlo zgodnoga sredstva-farizejštine.

Počeli se naime ulagivati novome biskupu splitskomu Dr. Antunu Gijvoji, pohodili ga početkom nove godine, uvjerravajući biskupa lisičavo, kako oni niesu ništa protiv vjere, dapače kako su oni za vjeru i moral i bratsku slogu u radu i t. d.

Biskup je naravski iz učtivosti vrlo prijazno odgovorio, dapače pismeno im se na posjetu zahvalio i izrazio želju, da bi novo občinsko upraviteljstvo u Splitu poradiło što više na korist i procvat grada u materijalnom i moralnom pogledu na temelju kršćanskih, katoličkih načela! Iz ovoga biskupova odgovora hoće oni da izvuku za se, za svoje političke i protivjerske svrhe što više kapitala, da osobu novoga biskupa izrabe tako u svoje strančarske-nečiste namjere. Zato stali sve u šestnaest hvaliti i u zviezde kovati novoga biskupa, kako je bogoljubljan, učen, koncilantian, kako i on njihove stranke ne smatra neprijateljom vjere i kako se biskup ne boji, da će ona (stranka Smodlaka i Trumbića) podkapati kršćanski duh! Drugim riečima: Novi biskup Dr. Antun Gijvoje po pisanju Smodlakine „P. Slobode“ odobrava program, odobrava način borbe i pisanja ove stranke!!! Farizeji!!

A što pišu u istom broju gdje hvale tobože biskupa i gdje vele da niesu protiv vjere, niesu protiv svećenstva? U istom broju od 17. ov. mj. pišu uprav bezramno i besprimjerno bezobraznošću protiv naših rodoljubnih frataša, što se oni zauzimaju za seoske novčane zadruge i što ih oni vode na korist svoga puka. Pišu protiv zaslužnoga i uglednoga svećenika Dr. Fr. Ivaniševića, što je u „Danu“ odkrio vrazji papak Stražičevića i Smodlakine družine. Evo im rieči: „I pop Ivanišević je obični seoski župnik, koji se je svojom lukavošću obogatio i ugojio!!!“ A kako oni niesu protiv vjere, evo i tomu dokaza u istom broju „Pučke Slobode“. Pod naslovom „Njemačka“ pišu o minulim izborima u Njemačkoj, pa iziču, kako su pobjedili socijalisti — bezbožci i bezvjerci, a ni rieči nespominju o sjajnoj pobjedi katoličkoga centra u Njemačkoj! A zašto to? Zar zato, što nijesu protiv vjere katoličke?

Još nešto. Pod naslovom „Zemaljske kapije za Kranjku“ pišu pogrdno i prezirno o najboljem katoličkom parlamentarcu u Austriji, o dru. Šuštersiću: „Zemaljskim kapetanom za Kranjku imenovan je Dr. Šuštersić, fratarski i popovski pravaši raduju se ovom slučaju i mi se tome imenovanju radujemo. Taj popovski spasitelj Dalmacije (mi) podcrtasmo. Op. dop., neće više imati vremena, da se prti u naše poslove, bit će mu pune ruke posla, da nadalje zaslijepljuje braću Slavence“.

Zašto ove i ovakove insinucije protiv jednoga od najodličnijih i najzaslužnijih muževa u Kranjskoj?

E baš zato, jer je dobar katolik, jer kao takav i u politici traži i zagovart kršćanska, katolička načela, zato ga mrzi neprijatelj slovenskoga naroda.

Da bi on bio framasun, muž lože da bi fraterizirao sa najvećim neprijateljem vjere i naroda, e onda bi ga „P

Sloboda", onda „N. Jedinstvo“, u zvierzde kovani!

Farizeji! Ne čete na ovakav način ni jednog pošteni, pametna čovjeka na lipek zavesti, a kamoli jednog katoličkoga svećenika ili još tomu jednog katoličkoga biskupa! Uzalud vam posao; samo se tim još više pokazuje našem narodu u svojoj slici, što ste i kakvi ste. Djela vaša otkriše i otkriće vas još više, što ste i kakvi ste, a hrvatski će se narod odvratiti jednoč za uvijek sa prezirom od ovakvih farizeja — zavoditelja!

Na odgovor kolegi

Niki Mazzuri.

Na učiteljskom sastanku u Splitu, koji se je držao dana 26 studenoga prošle godine, bilo je zaključeno, da se učitelji, u borbi „za koru hljeba“, imaju izrati nekih načela.

Na učiteljskoj skupštini prošloga kotara, izražao u oči Badnjeg dana prošle godine, a sam ovaj zapisnik doslovno priobčio kolegama. Svi su učitelji i učiteljice našeg kotara na skupštini bili, ili su se dali nastupiti, izim jedinoga tebe, koji si našao shodnim, da ovoj našoj zajedničkoj knjici obrneš leđa.

Da si došao na našu skupštinu (a nam da nisi mogao, nu ipak mogao si se informirati kod bližih kolega, ili barem izati, prije nego li si počeo javno pisati, što je zaključeno), bio bi se uvjerio, a način borbe, koji si ti odabrao, nije o zaključku sveukupnog dalmatinskog učiteljstva i da je za našu stvar vrlo poželjan. Ti udaraš na pravaše i pozivlješ među ostalim i mene, da ti odgovorim a neke tačke, jer inače prietiš „negajama“ itd. Biti ću odgovorom posve jataak.

Krivo imaš što se obrabš na pravaše zastupnike, jer moraš znati ako sam se od sada udielila koja mrvica, a je ti uprav zasluga pravaških zastupnika. Želiš li dokaza pripravam sam.

Zlo sudis i po našu stvar radiš, kad upadaš na „Hrv. Rieč“, jer mi moramo ti zahvalni svakome listu, koji brani naše interese, a moraš znati, da je „Hrv. Rieč“ od svog postanka sustavno se boja za našu pravdu stvar.

Ti oko „H. R.“ vidiš samo neke skrbičine, dok ja vidim mnoga ozbiljna učena pera, pak i tvojih kolega, koje ti o ovim nelieplim imenom krstiš.

Po tvojim riječima reklo bi se, ko da učitelji u gradu Šibeniku u ovoj borbi avamo, dok naprotiv stoji, da smo mi neprestano trzajući i micajući, tako da čudimo i sami, kako je moguće sve o, ali Bog pomaže!

Neboj se pravaške obstrukcije. Praski zastupnici vrlo dobro znaju patnje i težnja, pak sam više nego uvjeren, da i oni, otci obitelji, a i pučki učitelji (u su 2 u klubu) udesiti svoje djelovanje na način, kako će biti po našu najkorisnije.

Prije nego si se oglasio kroz „N.“, da se budeš propitao ili kod mene, kod koga drugoga kolege u Šibeniku, da bi se uvjerio, da sve tvoje pisanje na temelja i stvar stoji sasvim pritrno, go li je ti prikazuješ.

Meni je žao, što ti javno to nemogu obćiti, jer je to kolegijalna tajna, ali sve kratko vrijeme će te uvjeriti, da si svo sudio.

Mjesto da troiš pero i crnilo, te rtižu za ovakovo tvoje uzaludno pisanje, bi puno bolje uradio, da si stupio u to naše i da skupa, imajući pred sobom naše interese a ne pojedine stranke, timo za naš ekonomski boljak.

Ti si odabrao put strancarski. Budi prosto, ali znaj, da je tvoj put kriv i nas neće dovesti do cilja, jer što mi dimo, ti kušaš da rušiš, i ako drveš motikom.

Nepadaj na ničiji lipek. U ovoj bi smo učitelji.

Ako ti ne odgovaram na neka od postavljena pitanja to je znak, da mišam, jer nas veže tajnost. Na pokretu u Zadru, kamo s Novakom putujem, nas, znati ćeš sve, pa i to, da u svemu o svemu imaš krivo.

Umiri se dakle, jer je naša stvar u brim rukama, ako nas led ne ubije ne strane, odakle ti misliš, da bi nas lo sunce ogrrijati. Da si mi zdravo!

Šibenik, 23. siječnja 1912.

V. Belamarić.
Predsjednik uč. druž.
šibenskog kotara.

Iz hrvatskih zemalja.

Dalmatinski sabor.

Danas se sastaje u Zadru pokrajinski sabor. Današnja sjednica bit će samo formalna.

Učiteljsko pitanje.

Kako se danas sastaje sabor u Zadru, postaje i interes za učiteljski pokret sve to veći. Naročita deputacija učitelja pošla je u Zadar, da se stavi u dodir sa predstavnicima saborskih klubova.

Odgjci izbora u Banovini.

Iz Koprivnice javljaju da je vladin povjerenik Herrmann osudio na 100 K globe ondajšnjeg primariusa bolnice dra. Javanda, jer je iz izbora u zdravici izabranom zastupnikom među ostalim uzliknuo: „Abacug Magjaroni!“

Ples Hrvata u Beču.

Bečki Hrvati priredjuju dne 2 veljače pod pokroviteljstvom generala Marijana baruna Varesanina i Irene barunice Varesanin u Hotel Kontinental ples. Počasni odbor čine: Gospodje: Marija grofica Bombelles, rođ. grofica Mitrovsky od Mitrovice, Mileva Bravčić, Ivana Čingrija. Terezina Čulić, Juidica Domac, Jozefina Dukić, Ana Gijaja rođ. Siegel, Malvina Hojca, Jela Ivčević, Sidonija pl. Jagić, Marija Kavčić, Paula pl. Kukuljević-Bassay Sakrinska rođ. von Baeahl, Mira Mandić rođ. pl. Halper-Sigetska, Ella pl. Nikolić-Podrinska rođ. barunica Scotti, Ida barunica Novaković, rođ. Sturt-Siancliff, Irena Okrugić, Valerija grofica Oršić-Slavetička, Marija Primožić, Dora pl. Raiković od Treovca, Stanka pl. Rešetar, Tare Rubelli pl. Sturmest, Izabella Serić, rođ. Henderson-Wordie, Marija Sesardić, Kristina Spančić, Hermina pl. Stratinirović, Emma pl. Štruppi, Irena Skarica, Ružena Spitišky, Irena barunica Turković-Kuljevška, Laura Urpani, Marijana pl. Vancsa-Požeška, Olga barunica Vraniczany-Dobrinović, Mimi pl. Wolff. Gospoda: Dr. Dušan Baljak, Dr. Safvet beg Bagašić, Marko grof Bombelles, Dr. Melko Čingrija, Dr. Pero Čingrija, Dr. Julije Domac, Niko vitez Duboković, Dr. Fran Dukić, Dr. Ante Dulibić, Doro Gijaja, Dr. Vladimir Gobočnik pl. Sorodolski, Janko Hojca, Vicko Ivčević, Dr. Vatroslav vitez pl. Jagić, Paja Jovanović, Marko Juraj Juhn, Fridolin Kavčić, Dr. Matko Laginja, Prof. Matko Mandić, Dr. Nikola Mandić, Ademaga Mešić, Dr. Adolf Müller, Niko barun Nardelli, Dr. Vladimir pl. Nikolić-Podrinski, Mihajlo barun Novaković od Gjuraboga i Gline, F. M. L. Marko Okrugić, Gjuro grof Oršić-Slavetički, Dr. Anton Primožić, F. M. L. Josip pl. Satković od Trnovca, Mohamed Reiz Mirza Khan, Dr. Milan vitez Rešetar, Fran Rubelli pl. Sturmest, Dr. Ante Sesardić, Pukovnik Nikola Spaničić, Prof. Vjekoslav Spinčić, Dr. Miloš pl. Stratinirović, Dr. Josip Starica, Josef Spitišky, Serafin vitez Topić, Petar Drag, barun Turković-Kuljevski, Josip pl. Vancsa-Požeški, L. barun Vraniczany-Dobrinović, Dr. Božo Vukotić, Anton Weinzeiti.

Zapisnegnuće predsjednika stola sedmorice.

Novi predsjednik stola sedmorice Posilivce položio je u nedjelju prisegu u kraljeve ruke. Ministar trgovine Beothy i grof Apponyi prisustvovali su zapisneguću.

Priklje u bosanskom sudstvu.

Činjenica je, da u nijednoj zemlji naše monarhije, pa bilo u kojoj struci, nema toliko svojevoljniji iztupa iz službe, koliko kod sudstva u Bosni i Hercegovini. U godini 1910. istupilo je svojevoljno iz službe 15 prislužnika.

Sustavom misliho, da će se vlada pobrinuti, da se i sudstvo bar približno doljera onom u monarhiji, ali nade prevarise, jer je u godini 1911. broj presjedjelca ponarastao na 19. Šta više, medju njima nalaze se i dva pristava.

Demonstracije u crkvi radi smanjenja blagdana.

Bečke novine, kojima prepuštamo odgovornost za viest, javljaju, da je u nedjelju 21. ov. mj. u sarajevskoj katedrali, koja je čitan papinski dekret o smanjenju blagdana, došlo do velikih demonstracija. Svet je vikao: „Ne priznajemo tog dekreta! Ostavite nam naše tradicije!“

Interventirala je policija te je jedna osoba uapšana.

Krimčarenje duhana jedna politička osveta.

Vrgorska krajina, 21. siječnja.

Nazad godinu i po fin. stražari postaje Vrgorske zaplenili su nekoliko kg. duhana na Staševići, zemljištu pripadajućem općini Opuzenskoj, kog je neki hercegovac svalio sa sebe. Duhani je od prisutnih financijera bio prenesen u Vrgorac, gdje je bio zaplijenjen financa, straže poznati ex-komesar Pušić.

Zanimivo je da se je taj kontroband morao prišiti kao svojina jednom težaku Nikoli Droljućiću iz Podpologa da je njegov. Ovak bi pozvat na opravdanje. Što je trebalo višeg opravdanja doli tog, neka sudi šira javnost: Nikola Droljućić priznaje se nevinim, dokazuje da njegov duhan nije, niti je tog dana bio kod kuće ni na spomenutom mjestu, već da se je nalazio u Mostaru, kupovao vunu za prodaju. Ovu svoju tvrdnju podkripljuje službenim vjerodostojnim svjedočanstvom č. k. veterinaru, koji mu baš onog dana izdao svjedočanstvo da je Droljućić u Mostaru i da je kupljena vuna bila prosta za prodaju, naime da je isključena kužnost.

Za još veći sigurnost uvručije 5—6 svjedoka, koji su bili s njime kupovati vunu. Svjedoci pozvani dokazuju također nevist dotičnog osumljenika.

Sva ova službena, osobna vjerodostojna svjedočanstva bila su uzalud, morala se ispuniti težnja i hir ex-komesara Pušića, čijom je inicijativom takovo nezakonje i počinjeno, i koji je malo posijie zaplijenjenog duhana pred čitaonicom u Vrgorcu novu rekaod jednoj vjerodostojnoj osobi, kad ga ona upozorila da nije duhan N. Droljućića, jer da mu je iz prvih okolnosti dobro poznat, precizne riječi: „Zaplijenjeni duhan bio, čiji bio, Nikola Droljućić mora da za nj odgovara i da ga plati!“

I baš tog glasovitog Cezara obistinute su se riječi. Financijalno Ravnateljstvo izdalo je osudu neki dan kojom osudjuje spomenutog Droljućića na nekoliko stotina kruna globe. Financ. Ravnateljstvu nije bilo vjerodostojno službeno svjedočanstvo izdato od č. k. veterinaru u Mostaru i svjedočanstvo najuglednijih osoba. Dosta je bio niemu eksponent Pušić i njegovi trabanti. Dosta je da je Pušić rekao.

Ovo iznašamo na širu javnost, aperlirajući na narodni zastupstvo, da bi upozorilo nadležne faktore, da se ovakovim individualno stane na kraj, te da se više prvju zločinca svoje rabeite i da ne čine biedne siromahne ni krive ni dužne da sele u inozemstvo radi njihovog tiranstva.

Ova postupak počinjen sa strane fin. straže bio je zgadio i neke činovnike na Poreznom Uredu.

Dok ovo aferu iznašamo na širu javnost, ostaje nam još jedna pikantna, kako je famozni Pušić alarmirao celu žandarsku postaju i celo finacijsko osoblje na selo Podprog, tobož da su se ovi oprli njegovim trabantima, ali čemo ov ovoj drugi put. Paša Pušić neka nezaboravi one, što je skoro izrekao, kad pročitao „Hrvatsku Rieč“, da će se za inad osvećivati, osobito Potproložanim.

Ova postupak počinjen sa strane fin. straže bio je zgadio i neke činovnike na Poreznom Uredu.

Dok ovo aferu iznašamo na širu javnost, ostaje nam još jedna pikantna, kako je famozni Pušić alarmirao celu žandarsku postaju i celo finacijsko osoblje na selo Podprog, tobož da su se ovi oprli njegovim trabantima, ali čemo ov ovoj drugi put. Paša Pušić neka nezaboravi one, što je skoro izrekao, kad pročitao „Hrvatsku Rieč“, da će se za inad osvećivati, osobito Potproložanim.

Ova postupak počinjen sa strane fin. straže bio je zgadio i neke činovnike na Poreznom Uredu.

Dok ovo aferu iznašamo na širu javnost, ostaje nam još jedna pikantna, kako je famozni Pušić alarmirao celu žandarsku postaju i celo finacijsko osoblje na selo Podprog, tobož da su se ovi oprli njegovim trabantima, ali čemo ov ovoj drugi put. Paša Pušić neka nezaboravi one, što je skoro izrekao, kad pročitao „Hrvatsku Rieč“, da će se za inad osvećivati, osobito Potproložanim.

Ova postupak počinjen sa strane fin. straže bio je zgadio i neke činovnike na Poreznom Uredu.

Dok ovo aferu iznašamo na širu javnost, ostaje nam još jedna pikantna, kako je famozni Pušić alarmirao celu žandarsku postaju i celo finacijsko osoblje na selo Podprog, tobož da su se ovi oprli njegovim trabantima, ali čemo ov ovoj drugi put. Paša Pušić neka nezaboravi one, što je skoro izrekao, kad pročitao „Hrvatsku Rieč“, da će se za inad osvećivati, osobito Potproložanim.

Ova postupak počinjen sa strane fin. straže bio je zgadio i neke činovnike na Poreznom Uredu.

Dok ovo aferu iznašamo na širu javnost, ostaje nam još jedna pikantna, kako je famozni Pušić alarmirao celu žandarsku postaju i celo finacijsko osoblje na selo Podprog, tobož da su se ovi oprli njegovim trabantima, ali čemo ov ovoj drugi put. Paša Pušić neka nezaboravi one, što je skoro izrekao, kad pročitao „Hrvatsku Rieč“, da će se za inad osvećivati, osobito Potproložanim.

Ova postupak počinjen sa strane fin. straže bio je zgadio i neke činovnike na Poreznom Uredu.

Dok ovo aferu iznašamo na širu javnost, ostaje nam još jedna pikantna, kako je famozni Pušić alarmirao celu žandarsku postaju i celo finacijsko osoblje na selo Podprog, tobož da su se ovi oprli njegovim trabantima, ali čemo ov ovoj drugi put. Paša Pušić neka nezaboravi one, što je skoro izrekao, kad pročitao „Hrvatsku Rieč“, da će se za inad osvećivati, osobito Potproložanim.

Ova postupak počinjen sa strane fin. straže bio je zgadio i neke činovnike na Poreznom Uredu.

kroz ovo kratko vrijeme svog obstanka i mala liepu dobit, premda je na putu svog rada više put na mnoge poteškoće naišao. Izrekao je nadu, da će u buduću taj njihov složan i uztrajan rad uroditi po zadrugu mnogim boljim rodom, što on od sveg srca već unapried želi. Izvješće tajn. blagaj. g. J. Markovića o cjelokupnom poslovanju zadruge kroz minulu godinu bijaše neopisivo zadovoljstvom primljeno. Zatim se prešlo na biranje nove uprave.

Predsjednikom i tajnikom-blagajnikom bi jednodušno biran učitelj J. Marković, podpredsjednikom M. Ležaja, a Fr. Matura, Jere Grgas-Bego i Ive Antolasa ostalim članovima uprave.

U nadzorni odbor bijahu birani: Mate Antolasa, Matura Stipe i Ive Grgas reč. Fucilo.

Jesu li naprednaci-demokrati bezvjerci?

Ovih dana izlazi vrlo zanimiva brošira o senzacionalnoj razpravi u Vrlici, na kojoj su naprednaci-demokrati uglavljeni kao bezvjerci. Sadržaj je ovaj: Dvie zgodne riječi — Kaznena dojava — Osuda — Pismo jednoga od tužitelja — Presuda prizivnoga c. k. suda — Konac — Štampa o procesu.

Naručbe prima Hrvatska Tiskara (Dr. Krstelj i dr.) u Šibeniku, Knjižara Sjemeništa u Splitu i fra Miho Kotaraš župnik u Otoku kod Sinja. Ova knjižica dolazi u zgodan čas i bez nje nebi smio biti onaj te se zanima za javne prilike.

Naručbe prima Hrvatska Tiskara (Dr. Krstelj i dr.) u Šibeniku, Knjižara Sjemeništa u Splitu i fra Miho Kotaraš župnik u Otoku kod Sinja. Ova knjižica dolazi u zgodan čas i bez nje nebi smio biti onaj te se zanima za javne prilike.

Naručbe prima Hrvatska Tiskara (Dr. Krstelj i dr.) u Šibeniku, Knjižara Sjemeništa u Splitu i fra Miho Kotaraš župnik u Otoku kod Sinja. Ova knjižica dolazi u zgodan čas i bez nje nebi smio biti onaj te se zanima za javne prilike.

Naručbe prima Hrvatska Tiskara (Dr. Krstelj i dr.) u Šibeniku, Knjižara Sjemeništa u Splitu i fra Miho Kotaraš župnik u Otoku kod Sinja. Ova knjižica dolazi u zgodan čas i bez nje nebi smio biti onaj te se zanima za javne prilike.

Naručbe prima Hrvatska Tiskara (Dr. Krstelj i dr.) u Šibeniku, Knjižara Sjemeništa u Splitu i fra Miho Kotaraš župnik u Otoku kod Sinja. Ova knjižica dolazi u zgodan čas i bez nje nebi smio biti onaj te se zanima za javne prilike.

Naručbe prima Hrvatska Tiskara (Dr. Krstelj i dr.) u Šibeniku, Knjižara Sjemeništa u Splitu i fra Miho Kotaraš župnik u Otoku kod Sinja. Ova knjižica dolazi u zgodan čas i bez nje nebi smio biti onaj te se zanima za javne prilike.

Naručbe prima Hrvatska Tiskara (Dr. Krstelj i dr.) u Šibeniku, Knjižara Sjemeništa u Splitu i fra Miho Kotaraš župnik u Otoku kod Sinja. Ova knjižica dolazi u zgodan čas i bez nje nebi smio biti onaj te se zanima za javne prilike.

Naručbe prima Hrvatska Tiskara (Dr. Krstelj i dr.) u Šibeniku, Knjižara Sjemeništa u Splitu i fra Miho Kotaraš župnik u Otoku kod Sinja. Ova knjižica dolazi u zgodan čas i bez nje nebi smio biti onaj te se zanima za javne prilike.

Naručbe prima Hrvatska Tiskara (Dr. Krstelj i dr.) u Šibeniku, Knjižara Sjemeništa u Splitu i fra Miho Kotaraš župnik u Otoku kod Sinja. Ova knjižica dolazi u zgodan čas i bez nje nebi smio biti onaj te se zanima za javne prilike.

Naručbe prima Hrvatska Tiskara (Dr. Krstelj i dr.) u Šibeniku, Knjižara Sjemeništa u Splitu i fra Miho Kotaraš župnik u Otoku kod Sinja. Ova knjižica dolazi u zgodan čas i bez nje nebi smio biti onaj te se zanima za javne prilike.

Naručbe prima Hrvatska Tiskara (Dr. Krstelj i dr.) u Šibeniku, Knjižara Sjemeništa u Splitu i fra Miho Kotaraš župnik u Otoku kod Sinja. Ova knjižica dolazi u zgodan čas i bez nje nebi smio biti onaj te se zanima za javne prilike.

Naručbe prima Hrvatska Tiskara (Dr. Krstelj i dr.) u Šibeniku, Knjižara Sjemeništa u Splitu i fra Miho Kotaraš župnik u Otoku kod Sinja. Ova knjižica dolazi u zgodan čas i bez nje nebi smio biti onaj te se zanima za javne prilike.

Naručbe prima Hrvatska Tiskara (Dr. Krstelj i dr.) u Šibeniku, Knjižara Sjemeništa u Splitu i fra Miho Kotaraš župnik u Otoku kod Sinja. Ova knjižica dolazi u zgodan čas i bez nje nebi smio biti onaj te se zanima za javne prilike.

Naručbe prima Hrvatska Tiskara (Dr. Krstelj i dr.) u Šibeniku, Knjižara Sjemeništa u Splitu i fra Miho Kotaraš župnik u Otoku kod Sinja. Ova knjižica dolazi u zgodan čas i bez nje nebi smio biti onaj te se zanima za javne prilike.

Naručbe prima Hrvatska Tiskara (Dr. Krstelj i dr.) u Šibeniku, Knjižara Sjemeništa u Splitu i fra Miho Kotaraš župnik u Otoku kod Sinja. Ova knjižica dolazi u zgodan čas i bez nje nebi smio biti onaj te se zanima za javne prilike.

Naručbe prima Hrvatska Tiskara (Dr. Krstelj i dr.) u Šibeniku, Knjižara Sjemeništa u Splitu i fra Miho Kotaraš župnik u Otoku kod Sinja. Ova knjižica dolazi u zgodan čas i bez nje nebi smio biti onaj te se zanima za javne prilike.

Naručbe prima Hrvatska Tiskara (Dr. Krstelj i dr.) u Šibeniku, Knjižara Sjemeništa u Splitu i fra Miho Kotaraš župnik u Otoku kod Sinja. Ova knjižica dolazi u zgodan čas i bez nje nebi smio biti onaj te se zanima za javne prilike.

Naručbe prima Hrvatska Tiskara (Dr. Krstelj i dr.) u Šibeniku, Knjižara Sjemeništa u Splitu i fra Miho Kotaraš župnik u Otoku kod Sinja. Ova knjižica dolazi u zgodan čas i bez nje nebi smio biti onaj te se zanima za javne prilike.

Naručbe prima Hrvatska Tiskara (Dr. Krstelj i dr.) u Šibeniku, Knjižara Sjemeništa u Splitu i fra Miho Kotaraš župnik u Otoku kod Sinja. Ova knjižica dolazi u zgodan čas i bez nje nebi smio biti onaj te se zanima za javne prilike.

Naručbe prima Hrvatska Tiskara (Dr. Krstelj i dr.) u Šibeniku, Knjižara Sjemeništa u Splitu i fra Miho Kotaraš župnik u Otoku kod Sinja. Ova knjižica dolazi u zgodan čas i bez nje nebi smio biti onaj te se zanima za javne prilike.

rača iz Ciste, Biorina, Dobranja, Krstatica, Rašana i Župe, jer u obće oni tamo niemu imali glavjeloge. Pravaši svojih niestu htjela da muče iz dolnjih sela, jedino Rašana e Župa su svojevoljno nepozvani pristupili, ali potle 3/4 sata, te zakasnili pri brojenju.

Dopisnik veli da su podlegli su 58 biraća iz kako su i cigloga izpuškarali, a nekako koliko je pravaških biraca ostupilo, samo da se ne osujeti izbor I. tela, uređen za sutra. Da je pošten dopisnik mogao bi reći, da koalirane stranke nikad niestu imale, niti će imati u II. izborištvu onoliko biraća, koliko je pravaških ostupilo. Tješje se dopisnik, da su podlegli pravašima su četiri glasa u I. izborištvu, a ne kaže, koliko je živih pravaških odbijeno, a njihovih pokojnika primljeno; ne govori da im je odbijen samo jedan cigli glas a pravaških pun varikak.

Onako pisati može se nezalcama a ne za ljude. Ne govori dopisnik, kako su obnoć kočijama, što su imale da dovoze pravaške birace, pomanjkavale špice na sovinama, lomila se kola i parale ploče konjima itd. itd.

Obćinsko upraviteljstvo u Vodicama ni do danas ne započelo svoj rad, jer ne položilo još svečana obećanja.

Iz splitskog ambienta. Primamo iz Splita: Kad je bila odvje ona zanimiva parnica proti čelionomu Dn. B. Ganzi, kojega je splitska klika htjela uprav moralno i materijalno uništiti, drhčali su „zemljotresci“ splitski, da ne bi Dr. Krstelj u sudnici digao pokrov nad gadnom „kloakom“ pokvarenog splitskog ambienta, pa su onako „junački“ uzmakli. Danas nam je ipak očitiije, zašto je „splitstika“ onako drhčala, kad čitamo po splitskim „libelima“ ili bolje gnusnim kretinama, kako su se začnuli: kamalotinski vitez Stražko, Trumbičev plemićki „Gundevalj“, te jedan poljički renegat, kalauz i trumbeta multikaše Trumbiča, neki Tomasić, na letak Don Franc Ivančevića „Na podmiru konačnog računa“. Ona žuč i otrov, koje su izbacile ove delije, a na njihova usta sadašnji vodje Splita, oči splitskog okuženog ambienta, najbolje svjedoče, koliko su u Splitu prilike pokvarenene i kako su onim letkom pogodjeni u živać.

Žaliti je samo, što je vl. Ivišević samo onako lamišio bacio tračak svjeda u splitsku zagušljivu tminu, pa bi trebalo, da se nađe jedan od oka, kao što je on učinio pod svojim podpisom, te junacki, ali potanko otkrije i pravredno ožigoše današnje stanje Splita. Na taj način uvidila bi cela Dalmacija, da nije podobno i pravredno, da se splitska klika nameće u svim našim javnim poslima, u kojima je zadnjih godina upropastila čitavu zemlju u moralnom pogledu šarenjanštvom, libelizmom i samovoljom.

Sa željeznice. Primamo od jednog željezničara: U našoj kući došljaci se sepire pa naduto gledaju sa svoje visine na nas podredjene; rekao bi čovjek da su ti ljudi došli na naše more od zabave, a kad tamo dođoše truhom za kruhom, koga sinovi-ma ove zemlje otimlju i njime nas eto i biju.

Svakomu je poznata teška služba željezničara — koji uvijek nosi glavu u torbi — bilo to jutrom rano ili večerom kasno; ne gleda se kakovo je vrijeme, već mora biti svak u svoje doba na svome mjestu. Događi se da koji slučajno koji čas okasni — 2, 3 ili najviše 5 časa i to riedko — odmah se jdnika pedipsaje globom, kao da krune na kupini rastu, a grozi mu se „ja ću te bez milosrdja kazniti!“

Gosp. kontrolor Janouschek, kada misli u službenom poslu u Sinj, Knin ili Šibenik, već prije polazka brzojavno javlja neka ga dočeka ugrijana soba, a k tome još komp. od K 12. Na ovo nama nije žao, ali bi smo želili neka se i s nama postupa kao s ljudima, a ne kao s robljem. Ljubav se stiče ljubavlju.

Promaknuća. Promaknuti su upravitelj železnog preprandija u Dubrovniku Antun Kretić i upravitelj muškog preprandije u Arbanasi Mihlo Zglav u šestu razred čina.

Hrvatska Čitaonica u Vodicama u svojoj godišnjoj sjednici pr. nedjelje promjenila upravu. Bijahu izabrani sljedeća gg.: Čorić Ante predsjednik, Roca Pavao podpredsjednik, Juraj pl. Mascarell tajnik-blagajnik.

Javno Dobrotvornosti, da počasti uspomenu pokojne Mandine Rattey, darovao je N. N. K 10. Na počast uspomene

Jeste li bolesni?

Badava

saobitjem svakome, kako sam ja od dugogodišnje bolesti na plućima (susiće, upale grla i zadube) ozdravila. Ne tražim za to nikakve odličje. Činim to samo, pošto sam za moje bolesti, kada su svi za me bili izgubili svaku nadu, bila odučila, ako nađem sredstvo moim spasu, da to objavim na moj tražak u svim novinama. Gospođa F. Krizek, Prag II. - Br. 2007. (Česka). - -

Grubišić & Comp.
u Šibeniku

Odpravnništvo i stovarište za umjetno gnojivo
CALCIUMCIANAMID-A
(Società anonima per la utilizzazione delle forze idrauliche della Dalmazia).
Upute i razjašnjenja o uporabi na zahtjev badava i franco.

AUGUST ŽIGON — SIBENIK.
PRODAJEM SVAKOVRSNIH KOŽA NA MALO I VELIKO. PRIMAJU SE I PISME NE MARIJUŠE IZ VANA UZ POUZEEĆE, A POZNATIM I :: BEZ POUZEEĆA DO IZMINUCA UTANAČENOG ROKA IZPLATE. ::
IMAJEM VELIKI ZALIHU GOTOVIH OPELA I RADIONICI SVAKOVRSNE OBUČE I OPANAKU IZASAJU SE IZUZETNO BRZO. PO NAJVIŠE NAJBOLEŠE I SISTEMU, PODPISANI SE OSOBITO PREPORUČUJE SA ČINOVNICIMA, UČITELJ VOMIŠTVU, URAZANICIMA I FINANCIJALNIM STRAŽARIMA. PRODAJE SE IZVOJER I NA MIEŠEĆNE OBRONE.

Austrijansko parobrodarsko društvo na dionice „DALMATIA“

uzdržava od 1. maja 1911. sljedeće glavne prupe:

- Trst—Metković A (poštanska)**
Polazak iz Trsta ponedjeljak u 5 sati poslije podne; povratak svake subote u 6 sati prije podne.
- Trst—Metković B (poštanska)**
Polazak iz Trsta u četvrtak u 5 sati poslije podne; povratak u četvrtak u 6 sati prije podne.
- Trst—Metković C (poštanska)**
Polazak iz Trsta u subotu u 5 sati poslije podne; povratak u četvrtak u 6 sati prije podne.
- Trst—Korčula (poštanska)**
Polazak iz Trsta u utorak u 5 sati poslije podne; povratak u ponedjeljak u 6 sati prije podne.
- Trst—Šibenik (poštanska)**
Polazak iz Trsta svake srijede u 5 poslije podne; povratak u utorak u 6 sati prije podne.
- Trst—Metković D (trgovačka)**
polazak iz Trsta svake nedjelje u 3 sata pr. pod. povratak svake srijede u 2.30 poslije podne.
- Trst—Vis (trgovačka)**
Polazak iz Trsta u petak u 5 sati poslije podne; povratak svaki četvrtak 8.30 prije podne.

POZOR RODOLJUBI!

Zahtjevajte posvudje naše igraće karte

„PRIMORKA“

Prva slavenska tvornica igraćih karata u Ljubljani.

INSAM & PRIMOTH
St. Ulrich, Groeden (Tirol).

Utemeljeno godine 1820.

Više puta nagradjeno.

Kiparske radnje iz drveta za crkve

Kipovi svetaca, oltari, propovjedačnice križni putevi, razpela, jaslice itd.

Katalog uzoraka s cijenama daje se badava. Za dostavu naručbe do stacije uključivo sa skrjinjom, ne plaća naručitelj.

Oppez!

Družtva „Papir Abadie,,
Pošto se u posljednje vrijeme ponovile razne imitacije naših općepoznatih i objubljenih tuljičica

RIZ ABADIE (Riz doré)

molimo naše p. n. mušterije, da paze točno na ime Abadie, koje se nastoji sa raznim drugim riečima nadopuniti. Mi opominjemo prije kupovine na lošu imitaciju, jer ćemo protiv imitacija sa svim sudskim sredstvima postupati.

DRUŠTVO „PAPIR ABADIE“

Okrepljujuće sredstvo za želudačne slabosti

zatim za takove, koji su si poremetili djelovanje želudca, bilo prehladom ili neumjerenošću, bilo uzimanjem slabe, teško probavljive, prevruće ili prehladne hrane, te si time navukli grčeve, nadimanje i razne želudačne bolesti, pruža

Baldrianum dra. Engel-a

osobitu pomoć. Baldrianum pomaže osobito u začetku bolesti, jer predusreće teške posljedice kao bezsanicu, vrtoglavicu i druge preznake nervoznosti. Baldrianum je učinjen od najboljeg Samos-vina, djelatnog korenja te sladorače od trešnje i maline. Poradi svog sastava čini Baldrianum redovitu stolicu i okrepljuje uoče cijeli organizam.

Budući da ne sadržaje nikakvih štetnih sastavaka, mogu ga bez pogibeli, koji slabi bolesnici toli djeća, bezbržno upotrebljavati. Uzima se u jutro i u večer mala žličica. Dječji i slabijima razriedjuje se toplom sladnom vodom. Dobiva se u ljekarnama Šibenika, Skradina, Driša, Tiesna, Biograda na moru, Benkovca te ciele Dalmacije velika boca 4 K, manja 3 K.

Ljekarne u Šibeniku razašiljaju 3 i više boca Baldrianum Dr. Engela uz snižene cene po cielej Austro-Ugarskoj.

Pazite na patvorine!

Traži se jednostavno:

Baldrianum dra. Engel-a

Širite „Hrvatsku Rieč“!

HRVATSKA VERESIJSKA BANKA

:: PODRUŽNICA ŠIBENIK ::

Centralna DUBROVNIK. Podružnica u SPLITU i ZADRU
DIONIČKA GLAVNICA 2,000.000 K
PRIČUVNA ZAKLADA U PRITIČCI 250.000

BANKOVNI ODJEL

PRIMA ULOŽKE NA KNJIŽICE U KONTU KURENTU I ČEK PROMETU; ESKOMPTUJE MJENICE, OBAVLJA INKASO, POHRANJUJE I UPRAVLJA VRIEDNINE. DEVIZE SE PREUZIMAJU NA JKULANTNINE. IZPLATE NA SVIM MJESTIMA TU I INOZEMSTVA OBAVLJAJU SE - - - BRZO I UZ POVOLJNE UVJETE. - - -

MJENJAČNICA

KUPUJE I PRODAJE DRŽAVNE PAPIRE, RAZTERETNICE, ZALOŽNICE, SRECKE, VALUTE, KUPONE. PRODAJA SREČAKA NA OBROČNO ODPLAĆIVANJE. OSJEGURANJE PROTIV GUBITKU ŽRIEBANJA. REVIZIJA SREČAKA I VRIEDNOSTNIH PAPIRA BEZPLATNO. - - NO. UNOVČENJE KUPONA BEZ ODBITKA. - -

TVORNICI PAPIRNATIH VREČICA

ANTE ZORIĆ - ŠIBENIK - (DALMACIJA).

Tvornica je uređena sa svim potrebnim strojevima izradjuje vrećice u svim veličinama i u svim bojama. Ovo je prvo i jedino domaće poduzeće ove vrste. Cene su vrlo umjerene, te domaći potrošioći ne će imati razloga, da pored domaće poduzeća služe se iz vana.

- - NARUČBE SE IZVRŠUJU VRLO BRZO I TOČNO. - -

„Djački Dom“ u Zadru
KONVIKT
Prima učenike srednjih škola na stan i obskrbu (vrlo dobra hrana, stan udoban, pranje, čišćenje, krpljenje, nadzor, poduka u svim predmetima itd.) uz mjesečni honorar K 70.
Ujedno primaju se učenici pučkih škola u pripravnici tečaj za srednje škole (gimnaziju, realku itd.) Za uslove obratiti se ravnateljstvu.
Pravila šalju se besplatno.
Ravnateljstvo.

ULJARSKE STROJEVE KAO I PODPUNE UREDJAJE U SVAKOJ IZRADBI, NAJFINIJA IZVJEŠĆA, VINSKE PREŠE, SVE VRSTI MOTORA, MLINOVA I GOSPO- :: :: DARSKIH STROJEVA :: ::
RAZAŠILJE
EMANUEL I OSKAR KRAUS
:: TRST, VIA S. NICOLO Br. 2. ::
BRZOJAVI: CARAUS, TRST — TELEFON Br. 2066.
Posjećivanja po našim inžinirima, proračuni i nacrti badava.

Krondorferova
alkalička naravna kiselica.
Dobiva se u drogariji
V. VUČICA
- - Šibenik - -

LJEPOTA i UMILJATO LICE postizava se kroz uporabu
AACHENER - THERMALOVOG SAPUNA
koji je ujedno najbolje sredstvo za očuvanje proti kožnoj belesti
Dobiva se samo kod braće M. V. ŠKUBANJA — ŠIBENIK (Dalmacija).
Cijena jest za komade od I-e vrsti K 2'40
" " " " II-e " " 1'60
Cijena jest za komade od III-e vrsti K 1'40
" " " " IV-e " " —80
PRJE UPORABE **POSLE UPORABE**